

Удосконалений механізм управління процесом відтворення основних засобів підприємств

Циган Р.М.

старший викладач

Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

Бондаренко І.В.

студентка

Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

Зеленська В.В.

студентка

Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

У статті досліджено понятійний апарат категорії «відтворення основних засобів» та уточнено визначення. Удосконалено механізм управління процесом відтворення основних засобів на підставі чинників, на які можуть впливати управлінські рішення. Запропоновано прийняти методичний підхід щодо аналізу впливу амортизації на процес відтворення основних засобів.

Ключові слова: відтворення, основні засоби, управління, механізм, підхід, чинники, амортизація.

Цыган Р.М., Бондаренко И.В., Зеленская В.В. УСОВЕРШЕНСТВОВАННЫЙ МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЦЕССОМ ВОСПРОИЗВОДСТВА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье исследованы понятийный аппарат категории «воспроизводства основных средств» и уточнено определение. Усовершенствован механизм управления процессом воспроизводства основных средств на основании факторов, на которые могут влиять управленческие решения. Предложено принять методический подход к анализу влияния амортизации на процесс воспроизводства основных средств.

Ключевые слова: воспроизведение, основные средства, управление, механизм, подход, факторы, амортизация.

Tsyhan R.M., Bondarenko I.V., Zelenska V.V. IMPROVED MECHANISM FOR MANAGING THE PROCESS OF REPRODUCTION OF FIXED ASSETS OF ENTERPRISES

The article deals with the conceptual apparatus of the category “reproduction of fixed assets” and clarifies the definition. The mechanism for managing the process of reproduction of fixed assets is improved on the basis of factors that may be influenced by managerial decisions. It is suggested to adopt a methodical approach to analyzing the effect of depreciation on the process of reproduction of fixed assets.

Keywords: reproduction, basic means, management, mechanism, approach, factors, depreciation.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах нестабільного економічного стану продуктивність вітчизняних підприємств має тенденцію до зниження. Внаслідок цього промислові підприємства з кожним роком втрачають лідируючі позиції та зменшують обсяги випуску продукції. Причиною цього, на думку авторів, є відсутність підтримки з боку держави та низький рівень інвестиційної привабливості підприємств. Така ситуація призводить до погіршення матеріально-технічного забезпечення виробничих потужностей та підвищення рівня зносу основних засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання управління процесом відтворення основних засобів на підприємствах України було висвітлено в працях таких вітчизняних та зарубіжних дослідників, як: А. О. Касич [1], О. В. Шляга [2], С. В. Каламбет [3], О. І. Дідченко [4] та інші. У своїх роботах вони розглядали шляхи підвищення потужностей вітчизняних підприємств за рахунок ефективного, раціонального використання та відтворення основних засобів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є удоскона-

лення механізму управління процесом відтворення основних засобів за рахунок впливу на системоутворюючі фактори за допомогою:

- групування підходів до визначення категорії «відтворення основних засобів» та його уточнення;
- відокремлення напрямів відтворення основних засобів;
- дослідження факторів, що впливають на процес відтворення основних засобів;
- розробки механізму управління процесом відтворення основних засобів на підставі чинників впливу.

Виклад основного матеріалу. Безперешкодне функціонування будь-якого суб'єкта господарювання залежить від наявності та стану основних засобів. Їх раціональне використання має істотний вплив на обсяги виготовлення продукції та діяльність підприємства загалом. Зокрема, покращується її якість, а отже і конкурентоспроможність, підвищується продуктивність праці, з'являються можливості для виготовлення нових видів продукції на підприємствах, які матимуть значно кращі характеристики і потребуватимуть менших затрат на виробництво. А також зростає рівень економічного потенціалу не лише окремих одиниць, але і всієї промисловості, потужність якої безпосередньо пов'язана з інтенсивністю відтворення основних засобів.

Для ефективного управління відтворенням основних засобів менеджер підприємства повинен розуміти саму суть даного поняття. Багато авторів розглядають відтворення основних засобів по-різному та виділяють своє визначення даної категорії, яке має окремі характерні ознаки (табл. 1).

Таким чином, виділено процесний, системний і відновлювальний підходи, кожен з яких має свої, індивідуальні особливості.

В основі процесного підходу закладена сукупність процесів, їх взаємодія та вплив на результати діяльності суб'єкта господарювання. Об'єктом управління в такому випадку виступає облік, контроль, збирання і систематизація інформації та прийняття на її основі управлінських рішень. Тому, при застосуванні даного підходу, основна увага менеджера зосереджується на отриманні достовірних даних, за допомогою яких можна спрогнозувати несприятливі відхилення для певних процесів, та запобігти їм.

Для системного підходу характерна чутливість до будь-яких відхилень від норм. Адже, система являє собою сукупність взаємопов'язаних елементів, які взаємодіють між собою, а кожен

наступний елемент впливає з попереднього. Тому, для ефективного управління системою відтворення основних засобів необхідно враховувати внутрішні та зовнішні чинники, які впливають як на кожен елемент окремо, так і на систему в цілому.

Відновлювальний підхід заключається в тому, що під час виробничої діяльності підприємства відбувається залучення, перетворення і відтворення основних засобів. В ході експлуатації основних засобів може змінюватися їх структура, тому виникає необхідність постійного оновлення або модернізації.

У всіх випадках відтворення основних засобів розглядається окремо, як процес, система або ж безперервне поновлення. Тому, *відтворення основних засобів – це система відновлювальних процесів на підприємстві, яка полягає в постійній та безперервній заміні, реконструкції або модернізації основних засобів.*

Відтворення основних засобів суб'єктами господарювання може відбуватися за такими напрямами (табл. 2).

Напрями відтворення основних засобів показують яким чином можна підвищити ефективність їх експлуатації та досягти бажаних обсягів випуску продукції.

В сучасних умовах, які склалися на вітчизняних підприємствах, важливим є вміння обрати правильний підхід до процесу відтворення, оскільки основні засоби, які знаходяться на балансі підприємства, потребують максимально ефективного використання. Тому, великої актуальності набуває *процес вдосконалення існуючої системи управління працівниками.* Адже, максимальну потужність від роботи з основними засобами можна отримати за допомогою раціонального користування ними. Для цього, менеджери підприємства повинні правильно розподілити процеси між своїми працівниками, а також заохотити їх до злагодженої роботи за допомогою певних стимулів. Але для прийняття правильних рішень управлінський персонал повинен враховувати усі фактори, які впливають на процес відтворення, тому необхідно приділити увагу дослідженню таких чинників і розглянути можливі варіанти групування їх за певними ознаками (табл. 3).

Перші дві групи подібні між собою. Їх спільною ознакою є те, що в обох випадках розглядаються чинники впливу безпосередньо на процес виробництва. Однак, враховуючи те, що будь який суб'єкт господарювання є відкритою системою, він знаходиться під впливом не тільки внутрішніх і зовнішніх факторів, а й ендогенних і екзогенних.

Підходи до визначення категорії «відтворення основних засобів»

№	Автор	Визначення
Процесний підхід		
відтворення основних засобів розглядається як процес, який включає в себе сукупність взаємопов'язаних і неперервних дій.		
1	О. В. Шляга	Відтворення основних засобів – це процес їх виробничого використання, зносу, амортизації, підтримки у робочому стані через здійснення ремонтів і відновлення в натурі
2	С. В. Каламбет, О. В. Чорновіл, В. А. Воропай	Відтворення основних засобів – це процес безперервного їх оновлення, який охоплює стадії виробництва та обміну
3	О. І. Дідченко,	Відтворення основних засобів – це процес безперервного їх поновлення у зв'язку з фізичним зносом або так званім «моральним» старінням, спричиненим науково – технічним прогресом, до настання повного фізичного спрацювання
4	Д. М. Черваньов	Відтворення основних засобів – це безперервний процес формування, забезпечення працездатного стану й розвитку основних засобів підприємства згідно з його стратегічним орієнтирами
5	В. С. Негоденко [12]	Відтворення основних засобів – це процес безперервного відновлення і поліпшення, тому часто ідеться про циклічність таких якісних змін
6	Є. В. Олійник	Відтворення основних засобів – це безперервний процес заміщення фізично та морально зношених основних засобів з метою забезпечення відповідності продукції підприємства вимогам ринку та етапу розвитку науково-технічного прогресу, які призводять до активізації всіх відтворювальних процесів (виробництва, трудових та фінансових ресурсів, тощо)
Системний підхід		
в основі даного підходу закладено поділ процесу відтворення основних засобів на елементи, вивчення взаємозв'язку та взаємодії між ними і об'єднання їх в єдину систему взаємопов'язаних структурних ланок.		
7	В.С. Котковський	Відтворення основних засобів являє собою складний механізм, який включає інтегровану, органічно пов'язану цілісну систему економічних, організаційних і правових форм та методів господарювання. Відтворення основних засобів складається із заходів, спрямованих на впровадження прогресивної і принципово нової техніки, а також із комплексної модернізації основних засобів
8	В. Г. Герасимчук	Відтворення основних засобів – це інтегрована, органічно пов'язана цілісна система економічних, організаційних і правових форм та методів господарювання, спрямованих на впровадження прогресивної і принципово нової техніки, комплексної модернізації основного капіталу
9	А. А. Бойко	Відтворення основних засобів – це соціально-економічна, складна, штучна, керована, динамічна, дискретно – неперервна, стохастична, відкрита система
Відновлювальний підхід		
у процесі відтворення основна увага приділяється поновленню основних засобів, їх реконструкції, модернізації або ж перебудові.		
10	С. В. Стахурська	Відтворення основних засобів – це постійне повторення і безперервне відновлення засобів праці в натуральній і вартісній формах
11	І. В. Федорович [13]	Відтворення основних засобів – це безперервне відновлення без якого неможливе постійне повторення процесу виробництва. В процесі відтворення змінюється структура основних засобів і одночасно відбувається відновлення та розвиток їх економічної складової виробничого процесу

Джерело: розроблено авторами за [2-12]

Таблиця 2

Напрями відтворення основних засобів

№	Напрямок	Характеристика
1	Реконструкція діючих підприємств	Повна або часткова перебудова й переобладнання виробництва для випуску нових засобів виробництва і предметів споживання
2	Технічне переобладнання виробництва	Підвищення технічного рівня через запровадження нової високопродуктивної техніки
3	Будівництво нових підприємств і виробничих об'єктів	Формування нових виробництв та розширення випуску конкурентоспроможної продукції
4	Розширення існуючих основних і допоміжних цехів та підприємств	Спорудження другої і наступної черг, введення в дію додаткових потужностей
5	Збільшення тривалості роботи машин та обладнання	Ліквідація незадіяного обладнання та скорочення строків ремонту обладнання
6	Покращення організації та управління виробництвом	Впровадження наукової організації праці та виробництва, покращення забезпечення матеріально-технічними ресурсами та вдосконалення управління виробництвом на базі сучасної комп'ютерної техніки
7	Вдосконалення існуючої системи управління працівниками	Постійний пошук менеджером нових способів стимулювання й заохочення працівників, що є користувачами основних засобів, призведе до більш ефективного їх використання та підвищить продуктивність праці на підприємстві.

Джерело: розроблено авторами за [11; 13]

Чинники зовнішнього та екзогенного впливу не мають прямого відношення до виробничої діяльності підприємства, але можуть вплинути на її функціонування за допомогою споживачів, конкурентів, джерел фінансування і т. ін.

Внутрішні та ендогенні фактори навпаки, виникають всередині підприємства та мають прямий вплив на його функціонування. Це зокрема кадрова політика, інноваційної діяльності, амортизаційної політики і т. ін.

На відміну від двох попередніх груп, екстенсивні та інтенсивні фактори характеризується тим, що сам процес виробництва виступає в ролі чинника. Екстенсивні чинники впливу зосереджені лише на кількісних показниках виробничого процесу, а інтенсивні на якісних, тобто показують навантаження та напруженість праці під час виготовлення продукції.

Авторами запропонована ознака, яка включає в себе дві групи чинників та характеризує рівень впливу управлінського персоналу на відтворення основних засобів. Діяльність підприємства включає процеси на які менеджер може вплинути за допомогою управлінських рішень. Кожне підприємство повинне чітко визначати свої цілі та стратегії, а на менеджерів покладається основна відповідальність за дотримання дисципліни серед персоналу та сумлінне виконання ними своїх обов'язків. Але є такі процеси, результати яких не залежать

від рішень управлінського персоналу, хоча мають їх враховувати. До них належать: зміна потреб та вподобань споживачів, кон'юнктура ринку або ж нововведення у чинному законодавстві та податковій системі, тощо.

Тому, чинники впливу мають велике значення в процесі управління відтворенням основних засобів, а отже, на їх основі можна запропонувати такий механізм управління (рис. 1).

Відповідно до встановлених цілей, менеджери підприємства повинні правильно розподілити обов'язки серед працівників та забезпечити для них сприятливі умови праці. Для цього необхідно зацікавити робочий персонал та вмотивувати його на отримання бажаного результату. Крім того, менеджери повинні постійно проводити моніторинг стану кон'юнктури ринку, що допоможе сформулювати правильні прогнози щодо майбутніх обсягів випуску продукції і розподілити навантаження на обладнання таким чином, щоб отримати максимально ефективний результат.

В залежності від правильності прийнятих управлінським персоналом рішень можна отримати позитивні або негативні наслідки. Великою помилкою в процесі управління відтворенням основних засобів є зосередження уваги на чинниках прямого впливу, які безпосередньо залежать від прийнятих менеджером рішень. Велике значення також мають чинники опосе-

Чинники впливу на процес відтворення основних засобів

№	Ознака	Чинник	Складові
1	За місцем виникнення	Внутрішні	Стан основних засобів Комплексні технології Рівень фінансових ресурсів Кваліфікаційний рівень кадрів Рівень витрат на утримання і обслуговування Готовність залізниць до оновлення Інноваційна діяльність лінійних підприємств та залізниць
		Зовнішні	Державне регулювання Розвиненість інноваційної інфраструктури Наявність виробників і продавців основних засобів Технічний рівень підприємств конкурентів Наявність зовнішніх джерел фінансування Співробітництво в галузі інноваційних розробок для залізниць Рівень потреб споживачів
2	За джерелом прояву	Ендогенні	Бухгалтерські (оцінка основних засобів, вибір методу нарахування амортизації) Управлінські (концентрація та спеціалізація виробництва) Економічні (конкурентні позиції підприємства на ринку, збут продукції, амортизаційна політика) Трудові (ефективність кадрової політики, кваліфікаційні характеристики персоналу) Адміністративно-управлінські (розробка стратегії підприємства) Техніко-технологічні (тривалість роботи та максимальне використання засобів праці, продуктивність обладнання, рухомого складу тощо)
		Екзогенні	Міжгалузєва паритетність цін Стан національного виробництва Рівень розвитку економіки країни Економічна стабільність в країні та світі Розвиток економічних міжнародних зв'язків Стійкість національної валюти
3	За рівнем залучення резервів	Екстенсивні	Збільшення годин роботи оснащення в календарному періоді Збільшення питомої ваги оснащення в складі всього оснащення, яке є на підприємстві
		Інтенсивні	Збільшення ступеню навантаження в одиниці часу шляхом модернізації діючих машин та оснащення Встановлення оптимального режиму роботи активної частини основних засобів
4	Управлінський вплив [Розроблено авторами]	Залежні від управлінських рішень	Цілі та стратегії організації Темпи та обсяги робіт Чітке розмежування повноважень між персоналом та наявність виконавчої дисципліни
		Незалежні від управлінських рішень	Зміна потреб та вподобань споживачів Стан кон'юнктури ринку Зміни у чинному законодавстві та податковій системі

Джерело: розроблено авторами [9-12]

редкованого впливу, які істотно впливають на результати діяльності підприємства взагалі, та процес відтворення основних засобів окремо.

Для виявлення негативних чинників у процесі відтворення основних засобів на підпри-

ємстві потрібно провести аналіз. На даний час, існує декілька методичних підходів до аналізу процесу відтворення основних засобів (табл. 4).

Наведені підходи дають змогу провести аналіз відтворення основних засобів на під-

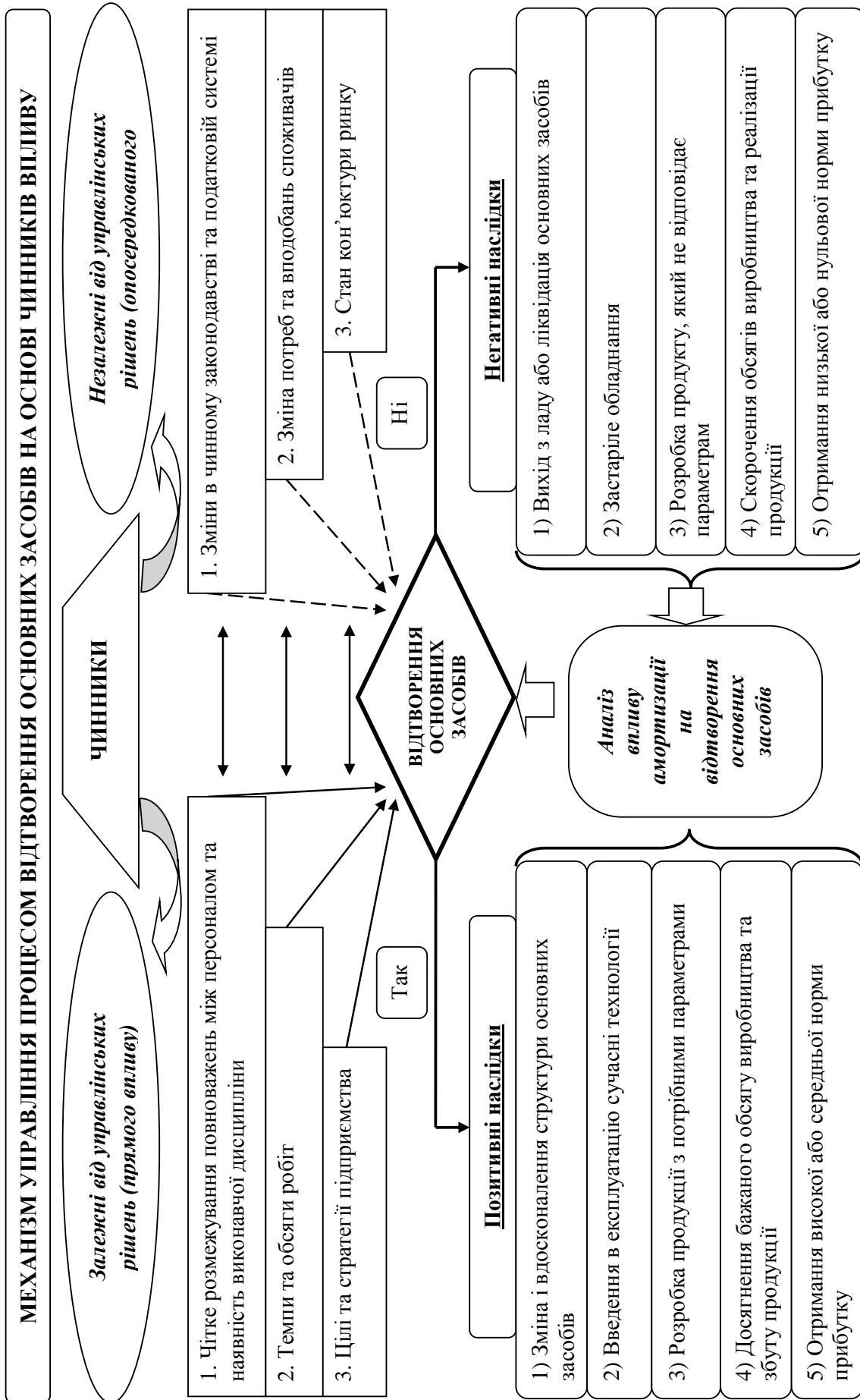

Рис. 1. Механізм управління процесом відтворення основних засобів

Методичні підходи до аналізу відтворення основних засобів

№	Назва підходу	Характеристика
1	Стратегічний	Сприяє планомірному затребуваному та економічно – обґрунтованому вибору заходів щодо оновлення основних засобів
2	Фазовий	Залежно від того на якій фазі діяльності знаходиться підприємство: на етапі виходу на ринок; виходу з ринку; проходить процедуру реорганізації, обираються завдання аналізу та аналітичні показники для розрахунку.
3	Системний	Комплексний аналіз та розробка моделей і механізмів ефективного функціонування основних засобів виходячи з потреби в них, що відповідає специфіці виробничого напрямку
4	Натурально – вартісний	Всі техніко – економічні показники роботи двигунів та машин, відношення національного доходу на одиницю вартості основних засобів, рентабельність, фондівіддача та продуктивність праці

Джерело: розроблено авторами за [2; 3; 14; 15]

приємстві за допомогою окремого конкретного методу. Але жоден з наведених методичних підходів не враховує вплив амортизації як джерела фінансування для оновлення основних засобів [16, с. 443]. Тому, доречним є, запропонувати *амортизаційний підхід* до аналізу відтворення основних засобів, який полягає в проведенні аналітичних процедур з виявлення впливу амортизаційних відрахувань на процес відтворення основних засобів.

Висновки з цього дослідження. Під час проведення дослідження авторами удосконалено механізм управління відтворенням основних засобів. В основі якого закладено аналіз, що полягає у виявленні залежності процесу відтворення основних засобів від управління амортизаційними відрахуваннями. Тому, подальші дослідження авторів та перспективи в цьому напрямку будуть спрямовані на розробку методики даного аналізу, розширення та вдосконалення амортизаційного підходу.

ЛІТЕРАТУРА:

- Касич А. О. Ресурсне забезпечення модернізаційних процесів в Україні: регіональний аспект. Бізнесінформ. 2016. № 2. С. 138–143.
- Шляга О. В., Масилюк Б. В. Відтворення основних фондів підприємств: сутність, види, джерела. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_7_120.pdf
- Каламбет С. В. Відтворення основних засобів у системі забезпечення економічної безпеки підприємств залізничного транспорту / С. В. Каламбет, О. В. Чорновіл, В. А. Воропай // Вісн. Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Д., 2012. Вип. 40. С. 274-280.
- Дідченко О. І., Анатальєва Т. С. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Запорізька державна інженерна академія, 2013. URL: <http://uk.x-pdf.ru/5ekonomika/1351699-1-wwwzgiazpuu-udk-658152-didchenko-oi-ken-docent-docent-kafedri-ekonomiki-pidpri-mstva-anatol-va-magistr-kafedri-e.php>
- Черваньов Д. М., Балан В. Г. Навчально-методичний комплекс з курсу «Планування НДДКР» для студентів спеціальності «Менеджмент організацій». К.: РВВ1МФ, 2002. 64 с.
- Негоденко В. С. Особливості обліку та аудиту відтворення основних засобів. Підприємництво та інновації. 2017. Вип. 3. С. 56-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2017_3_11.
- Олійник Є. В. Управління процесами відтворення основних засобів машинобудівних підприємств: Автореф. дис. канд. екон. наук. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. 2016. 240 с.
- Котковський В. С. Відтворення основних засобів та його фінансове забезпечення на підприємствах залізничної промисловості України: Автореф. дис. канд. екон. наук. Київський національний економічний університет. К., 2001. 16 с.
- Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. К.: КНЕУ, 2009 360 с.
- Бойко А. А. Имитационно-динамическая модель воспроизводства основных фондов как инструмент повышения качества стратегических управленческих решений. Проблемы современной экономики. 2013. № 3(47). С. 206–211. URL: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=4667>
- Стахурська С. В. Механізм відтворення основних засобів виробництва: сутність, складові, джерела інвестування. Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. 2006. № 1. С. 240-247.

12. Федорович І. В. Процес відтворення основних виробничих засобів та його особливості для лінійної частини магістральних газопроводів. Формування ринкових відносин в Україні. 2011. № 2. С. 186-189. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2011_2_43.

13. Борисюк І. О., Ткаченко І. І. Резерви підвищення ефективності використання основних фондів підприємства. Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету імені академіка В. Лазаряна. Серія: Економічні науки. 2013. Вип. 4 URL: <http://ecobio.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/viewFile/435/423>

14. Ярмоліцька О. В. Фактори впливу на інноваційно-інвестиційне відтворення основних засобів вітчизняних залізниць. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2015. № 2. С. 140-149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpu_2015_2_21.

15. Мазуркевич І. О. Формування принципів, критерію та факторів впливу на ефективність використання основних засобів підприємства. Економіка підприємства. № 10. 2010 URL: http://www.rusnauka.com/NIEK_2006/Economics/10_17599.doc.htm

16. Черкасов О.О. Амортизація як інструмент відтворення основних засобів сільського господарства. Глобальні та національні проблеми економіки. С. 441-445. URL: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/91.pdf>

REFERENCES:

1. Kasych A. O. (2016) Resursne zabezpechennia modernizatsiinykh protsesiv v Ukraini: rehionalnyi aspect [Resource provision of modernization processes in Ukraine: regional aspect]. *BiznesInform*, no. 2, pp. 138–143.

2. Shliha O.V., Masyliuk B.V. Vidtvorennia osnovnykh fondiv pidpriemstv: sutnist, vydy, dzherela [Reproduction of fixed assets of enterprises: essence, types, sources]. Available at: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_7_120.pdf

3. Kalambet S. V., Chornovil O. V., Voropai V. A. (2012) Vidtvorennia osnovnykh zasobiv u systemi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv zaliznychnoho transport [Reproduction of fixed assets in the system of economic security of railway enterprises] *Visn. Dnipropetr. nats. un-tu zalizn. transp. im. akad. V. Lazariana*, vol. 40, pp. 274–280.

4. Didchenko O.I., Anatalieva T.S. (2013) Finansove zabezpechennia vidtvorennia osnovnykh zasobiv [Financial support of reproduction of fixed assets]. *Zaporizka derzhavna inzhenerna akademiia [Zaporizhzhya state engineering Academy]* Available at: <http://uk.x-pdf.ru/5ekonomika/1351699-1-wwwzgiazpu-a-udk-658152-didchenko-oi-kendocent-docent-kafedri-ekonomiki-pidpri-mstva-anatol-va-magistr-kafedri-e.php>

5. Chervanov D. M., Balan V. H. (2002) Navchalno-metodychnyi kompleks z kursu "Planuvannia NDDKR" dla studentiv spetsialnosti "Menedzhment orhanizatsii" [Educational and methodical complex on the course "planning of R & d" for students of specialty « management of organizations"]. K.:RVV1MF.

6. Nehodenko V. S. (2017) Osoblyvosti obliku ta audytu vidtvorennia osnovnykh zasobiv [Features of accounting and audit of reproduction of fixed assets]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii (electronic journal)*, vol. 3, pp. 56-64. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2017_3_11.

7. Oliinyk Ye. V. (2016) Upravlinnia protsesamy vidtvorennia osnovnykh zasobiv mashynobudivnykh pidpriemstv [Management of reproduction processes of fixed assets of machine-building enterprises], Kremenchuk: Kremenchutskiy natsionalnyi universytet imeni Mykhaila Ostrohradskoho.

8. Kotkovskiy V.S.(2001) Vidtvorennia osnovnykh zasobiv ta yoho finansove zabezpechennia na pidpriemstvakh zaliznorudnoi promyslovosti Ukrainy [Reproduction of fixed assets and its financial support at the enterprises of the iron ore industry of Ukraine], Kyiv: Kyivskiy natsionalnyi ekonomichnyi universytet.

9. Herasymchuk V. H. (2009) Stratehichne upravlinnia pidpriemstvom [Strategic management of the enterprise], Kremenchuk: Kremenchutskiy natsionalnyi universytet imeni Mykhaila Ostrohradskoho.

10. Boiko A. A. Ymytatsyonno (2013) Dynamycheskaia model vosproyvodstva osnovnykh fondov kak ynstrument povsheniya kachestva stratehicheskyykh

upravlencheskyykh resheniy [Simulation-dynamic model of reproduction of fixed assets as a tool to improve the quality of strategic management decision] *Problemy sovremennoy ekonomiky (electronic journal)*, vol. 3 (47). pp. 206–211. Available at: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=4667>

11. Stakhurska, S.V. (2006) Mekhanizm vidtvorennia osnovnykh zasobiv vyrobnytstva: sutnist, skladovi, dzherela investuvannia [The mechanism of reproduction of fixed assets: the essence, components, sources of investment] *Derzhava ta rehiony. Ser. Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol. 1, pp. 240-247.

12. Fedorovych I. V. (2011) Protsey vidtvorennia osnovnykh vyrobnychyykh zasobiv ta yoho osoblyvosti dla liniinoi chastyny mahistralnykh hazoprovodiv [The process of reproduction of fixed assets and its features for the linear part of the main gas pipelines]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini (electronic journal)*, vol. 2, pp. 186-189. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2011_2_43.

13. Borysiuk I. O., Tkachenko I. I. (2013) Rezervy pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia osnovnykh fondiv pidpriemstva [Reserves to improve the efficiency of the company's fixed assets]. *Zbirnyk naukovykh prats*

Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu imeni akademika V. Lazariana. Seria: Ekonomichni nauky (electronic journal), vol. 4. Available at: <http://ecobio.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/viewFile/435/423>

14. Yarmolitska O. V. (2015) Faktory vplyvu na innovatsiino-investytsiine vidtvorennia osnovnykh zasobiv vitchyznianskykh zaliznyts [Factors of influence on innovation and investment reproduction of fixed assets of domestic Railways]. Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia (electronic journal), vol. 2, pp. 140-149. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppeu_2015_2_21.

15. Mazurkevych I. O. (2010) Formuannia pryntsypiv, kryteriiu ta faktorv vplyvu na efektyvnist vykorystannia osnovnykh zasobiv pidpriemstva [The formula of principles, criteria and factor of influence on the efficiency of the enterprise fixed assets]. Ekonomyka predpriyatya (electronic journal), vol. 10. Available at: http://www.rusnauka.com/NIEK_2006/Economics/10_17599.doc.htm

16. Cherkasov O.O. (2016) Amortyzatsiia yak instrument vidtvorennia osnovnykh zasobiv silskoho hospodarstva [Depreciation as a tool for reproduction of fixed assets of agriculture]. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky (electronic journal), pp. 441-445. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/91.pdf>

Improved mechanism for managing the process of reproduction of fixed assets of enterprises

Tsyhan R.M.

Senior Instructor,

Kremenchuk National University named after Mikhail Ostrogradsky

Bondarenko I.V.

Student,

Kremenchuk National University named after Mikhail Ostrogradsky

Zelenska V.V.

Student,

Kremenchuk National University named after Mikhail Ostrogradsky

Due to the unstable economic situation of the country, domestic enterprises have encountered a number of problematic issues. In particular, the level of competitiveness of products and volumes of its output decreased significantly. As a result, industrial enterprises lose their leading position every year. The reason, according to the authors, is an imperfect mechanism for managing the process of reproduction of fixed assets. Therefore, the task is to improve it and to find new methods of analysis for solving problem issues.

During the analysis of areas of reproduction of fixed assets, a number of shortcomings were identified. Therefore, it became appropriate to provide an alternative direction for improving the existing employee management system, which should take into account all factors that influence the process of using and reproducing fixed assets. In this case, managers are responsible for discipline among staff and faithful performance of their duties. But there are such processes, the results of which do not depend on the decisions of management personnel,

although they should be taken into account. These details were taken into account in the process of improving the mechanism for managing the reproduction of fixed assets.

Under the influence of factors dependent and independent of management decisions, the process of reproduction of fixed assets can have positive or negative effects. Positive are: changing and improving the structure of fixed assets, putting into operation modern technologies, and achieving the desired volume of production and sales of products. In this case, domestic enterprises achieve their goals and do not need further analysis. But in the case of detecting negative consequences such as: outdated equipment, reduction of volumes of production and sales of products or receipt of low or zero profit rates, it is appropriate to conduct an analysis of the impact of depreciation on the reproduction of fixed assets. In doing so, using the depreciation approach, which consists in conducting analytical procedures to detect the effect of depreciation deductions on the process of reproduction of fixed assets.